

ԵՐԵՎ ԵՐԳ ՏԻՐԱԴԱԼՈՒԿ ԱՂԶԿԱՆ

5/20
11/53

Ե. ՉԱՐԵՆՑ

Et c'était le dernier amour du
soir antique...
Albert Samain.

Ճ Ա Մ Բ Ի Ն...

Օրօրւելով կառքն էր վազում սրբնիթաց,
դաշտի միջին—ճանապարհով ցեխապատ...
Թօնն էր մաղում միապաղաղ, ցուրտ ու թաց.
օրն էր մարում՝ հիւանդոտ ու մեղմ-վհատ...

Օրօրւում էր կառքը: Վազում: Ու վազում:
Կառապանը երգում էր մի ինչ-որ երգ:
Թոքախտաւոր Կինն էր մօտիս դառն հազում...
Մուկն էր զրկում Արեւուտք ու Արեւելք...

Թօնն էր մաղում միապաղաղ, ցուրտ ու թաց:
Ագռաւները անցնում էին քրքջալով...
Թոքախտաւոր Կինը սնուէր հեծկտաց...
Քամին անցաւ Մէկի մասին ողբալով...

Ու կառապանն, օրօրւելով, դէռ երկար
երգում էր իր օրերի երգը անդոյն...
Գնում էինք: Ուր.—չգիտեմ.—վերջ չկար...
Գնում էինք: Անխօս: Անձայն: Ու անքուն...

ԱՆՔՈՒՆ ԳԻՇՆԻՆ

Քնել չի լինում...
Հէնց հիմա, երբ ես ուզում եմ քնել—
ամեն, ամեն ինչ մտքիցս հանել...
Հայեացքներս՝ անփակ՝ թափառում են լուռ,
ու միտքս, տարտամ, դեղերում է մութ դաշտերում տխուր...

Մթութեան դրկում լալիս է դողդոջ
լույսը լառտերիս՝ մեռնող Աղջկայ հողմարքի պէս...
Մէկը բաղխում է դռներն անցածի—
ու յիշում եմ Քեզ...

Մոռցած երգի պէս դողում է հոգիս
անյայտ ձեռքերի լոյս մասնների տակ...
Ու անա մէկ-մէկ շարում են իմ դէմ
պատկերներ .. դէմքեր, որ մեռել էին
առանց յիշատակ—
առանց յիշատակ...

Այնտեղ, մութի մէջ յայտնում է անա
Տեսիլդ գունատ ու տխրադալուկ...
Մոռցած երազի խամրած ցոլքի պէս
նայում են մթնում երկու սև աչքեր...
Ու յիշում եմ ես անմեռուկ մի օր—
մի հին իրիկուն՝
Գոյնի ու Ձևի տրամադին թաշտոր—
հարսանքի հանդէս,—
ու բաղդը, հեռում— մի ծեր Քահանայ՝
չգիտեմ կնքում՝, թէ թաղում էր Քեզ...

է՛հ... քնել, քնել...

Աչքերս փակեմ ու սեղմեմ ամուր

ու չմտածեմ ոչնչի մասին...

—Միթէ, երբեմն, չէ՛ինք միասին...

—ախ! - լքած հոգուս անդօրրը յետ տուր,

ուզում եմ քնել՝ զիշերն անց կացաւ...

—Նքանք էր արդեօք, զառանցանք. թէ՞—ցաւ...

—Ցաւ, ցաւ էր անշուշտ.

Դու երբէք, երբէք ինձ չե՛ս ժպտացել —

Քո ժպիտն էլ է ինձ ցաւ թւացել...

Օ!..իմ Բոյր- աղջիկ!—

ես Քեզ կանչեցի երկնի ու երկնի—

Դու չեկար, չեկար...

Յանկացայ լինել Քեզ՝ համար մի կոյր

ու հլու գերի—

և ես իմ սիրով քեզ ցանձրոյթ բերի...

Օսան էր հողիս քեզ համար, ինչպէ՛ս

օտար դաշտերից բերած ծաղիկներն է՛լ.—

տանջանքի վարդեր, յոյզի ծաղիկներ,

երազի աստղեր — յոյսերի ցոլքեր,

Ու կարմիր, կարմիր խաշխաշներ ցաւի—

այս ծաղիկներով զարդարւած հողիս Քեզ նուէր բերի,

որ Քո կոյս հողին իմի հետ ցաւի . .

Ու ես չեմ յիշում, թէ ին՝չպէ՛ս մի օր—

անդարձ, անմեկին—

ես Քեզ թաղեցի նոր կեանքի շեմքին . .

2է, Դու գնացիր, չզխտեմ թէ ուր,

ես էլ գնացի... իհարկէ այնտեղ,
որտեղ ապրել ես դու մի ժամանակ—
ապրել չէր լինի...

Չէր լինի տեսնել լոյսերը Ձեր տան,
Չէր լինի տեսնել լայն փողոցը Ձեր—
որը մինչ հիմա ես չեմ մոռացել ..

Թողնենք, ախ, ինչ հոգ.

չէ՛սր չգիտէ, չգիտէ ոչ ոք,
Թէ ինչու կեանքում այսպէս է եղել.—
սէրը—մեզ համար արցունք ու արիւն.
սէրը—մեզ համար մահուան գին ունի.—
իսկ կնիջ համար.—հրճւանքի զինի...

Այս անքուն, անքուն ու լուռ գիշերին,
ախ!—էլ չեմ ուզում յիշել երգը հին...

Մի զոյգ աչերի թաղւած ցնորքով
ուզում ես փորել մոխիրներն հոգուս,
արդէն լուսացաւ. արդէն ուշ է, ուշ...
Թո՛ղ, մի՛ պղտորիք յատակը հոգուս...
Գրա համա՞ր ես Դու այստեղ եկել,
օ!.. նենգոտ տեսիլ...

Ուզում ես հոգուս վէրքերը պեղել—
որի գանձերը չուզեցիր տեսնել!...

Օհ!.. զգւելի՛ կին!—

քեզ արտա է պէտք—սին արտա հոգու,
որ լաւ ծիծաղես ու չարկամ խնդաս—
ու ամբողջ հոգով հրճւանքից թնդաս...
Ուզում ես, պատմեմ, թէ ի՞նչպէս յանկարծ
ինձ համար փոխւեց, փոխւեց ամեն բան—

5/153

ու ես թողեցի երազի ճամբան...

Մի գիշեր էր մութ... Անձրև էր գալիս,
ու մի անդորր էր իջել իմ հողում.
աժայռաթիւնն էր հեկեկում ախտեղ՝
հին ու մտապւած ազօթքներէ տեղ...
Եւ ես դուրս եկայ, ցնխոտ փողոցով
քայլեցի երկար.

չգիտեմ թէ ուշ—ինձ համար ոչ մի ճանապարհ չկար...

Ու ես քայլեցի...

Ու ահա իմ գէմ՝ մի երկար փողոց,
հեռում մի քանի տարտամ կրակներ.

ու ես մօտեցայ այդ կրակներին,

որոնք հողում մի դադանի լուր բերին...

Մի հին լուր՝ հողում մէջ պահած ծածուկ—

ու ես այն շեմքը անցայ կամացուկ...

Ու... այս եմ յիշում.—

մի ցածր անկողին՝ թաղած մշուշուշում,

ու մի մերկ մարմին...

Ու ցաւոտ, ճնշած հեկեկանքը իմ...

Ու դուրս եկայ ես, —

միայն զգացի, որ ցուրտ է, քամի, —

որ կեանքն ինձ համար էլ ոչինչ չունի...

Ինձ համար մեռնւ ամեն սրբութիւն! —

հեռացիր, գնա, —

կեանքում Գեղ համար

բացւած կան ըստի դռներ անհամար.

Քնն, հեռացիր. —

էլ Դու ինձ համար չունես ոչ մի գին.
պոռնիկ կամ թէ Դու—միկնոյնն է ինձ...—
Երկուսդ էլ—էգ, եկուրսդ էլ՝ կին...
Գնա՛, սիրելիս—
Դու, Դու իմ հոգին փողոց դարձրիք,
իմ դահլիճ, իմ քոյր.—
գնա՛, ախ!— գնա՛.—
գուցէ առանց ինձ երջանիկ լինես,
ու թող մի վայրկեան քեզ մտքից հանել—
ուզում եմ քնել—ախ!— ի՛նչպէս քնել...
Requiem.

Երեկոն անձրևոտ էր ու թաց...
Փողոցները՝ դառաթիկ, անաղմուկ...
Յուրա քամին էր անցնում սրբնթաց
և տամուկ...

Ու գիշերը թշնում էր մթին...
Երևում էին մութ հեռուում
փողոցի կրակներն երեբուն՝
յանձնւած ամօթին ու ստին...

Ու գնում էի ես յամբընթաց,
ախրօրէն Գո անունը ասում...
Հեռուում մի մերկ կին չար խնդաց...
Մի ուրիշը բաղդի հեգնանքից էր խօսում...

Ու օրհնում էի ես իմ սրտում
մոռացւած դամբարանը Գո մութ...
Մէկն ասաց, որ ստում եմ, ստում...
Ու լսում էր հեռուում մէկի լացն անօգուտ...

[104.]

215
1153

10 կող

ԳԱՄ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0394698

Արագածոտնի Շ. Կ. Սուրենյանի Ղարս